

qui eidem præferat, ad eius definitionem ac interdictum se referentes, priuatim con-
 scripserant. Siquidem igitur patres hi de fide tantum diuersa, non autem de verbis cu-
 rabant, in dubium vocari non debet, quia literæ quoque Cyrilli non eundem habeant sen-
 sum, ut singulas earundem literarum particulas accurate consideranti patet. Nullâ (in-
 quit) vel nobis vel mortalibus alijs facultatem concedimus, ut aliqua symboli dictio-
 nem mutare, aut vnam syllabam præterire valeant, quorum neutrum in sanctum sym-
 bolum nos commisisse videmur. hæc ergo literæ in aliquo nobis non obstant. Præterea
 scitu dignum esse existimo, cunctas eiusmodi definitiones & decreta, præsertim il-
 lud, de quo paulo superius dicebamus, post conciliorum decreta scriptum fuisse: Ergo
 quemadmodum cogente necessitate, his non obstantibus interdictis, licebat ecclesiæ
 declarare, diuinæque dogmata illustriora reddere, ac ipsa Christianos doceres: etiam si
 quædam symboli particula a Romana ecclesiâ fuerat explanata, id vitio vitandum non
 est: neque quicquam contra definitiones & prohibitionem ipsam commissum fuisse vi-
 detur. Amplius, pater Ephesus vocauit in controuersiam, cur tertia synodus de prima
 tantum fecerat mentionem, de secunda vero minime, qui deinde sibi ipsi recte subtili-
 terque visus est respondisse, quod utrunque earundem synodorum symbolum pro vno solo di-
 iudicabatur, quod sensum vnum habebant, etiam quibusdam in verbis differre plurimum vi-
 derentur. Quam quidem responsionem ipsi suscipimus, ac ei nostra in controuersia in-
 nitimur: partimque ratione credimus hoc nostrum symbolum diuersis vocabulis vnam ean-
 demque fidem significare. Hoc igitur tertii concilii interdictum haud contra nos facere
 videretur. Sed Chalcedonense quoque legatur decretum. ¶ In Chalcedonensi conci-
 lio, patres optimi, Nicænum primo, deinde Constantinopolitanum symbolum fuit re-
 citatum: postea vero concilium ipsum decreuit, hoc symbolum ad perfectam nostræ
 fidei notionem sufficere: vltimum autem instar tertii concilii interdixit, ut aliam fidem pro-
 ferret nemo. ¶ Est huiusmodi definitio & interdictum, præstantissimi patres, nequa-
 quam contra nos facit, tamen ut id omnes clarius intelligant, nonnullas afferam ratio-
 nes. Nam illustrissima synodus illa decreuerat, Constantinopolitanum symbolum ad in-
 carnationis dei filii dilucidationem, ac nostram fidem sufficere: quia tamen verbis cla-
 rissimis non constabat, idcirco nonnulla ei verba addiderat, nonnulla etiâ ab ipso (ut pa-
 tet) abstulerat: propterea tamen fidem ipsam mutasse, aut prorsus aliam fecisse non cre-
 ditor. Interdicta igitur ipsa facta fuisse censemus, ne cui sensum ipsius symboli mutare
 liceret: non autem, quo minus ecclesiâ symbolum ipsum in posterum exponere, dilucida-
 reque posset. Sed velim a vobis amplissimi patres doceri, an sacratissimum euangelium per
 fecitissimam nostræ religionis doctrinam præ se ferat? Equidem vos nil aliud puto pro
 vestra summa pietate responsuros, quam consummatissimam fidei nostræ scientiam in ipso
 conclusam esse, licet quod plurimi Græcorum ac Latinorum doctores, illud, necnon aposto-
 lorum symbolum explanauerant ac declarauerant. Hæc igitur patris Ephesii sententia vera
 videtur esse, totâ sacrâ scripturâ ita nostris a maioribus fuisse probatâ & obfirmatâ, ut ad-
 dere vel ab ea quicquid auferre fas nemini sit. Proptereaque dicebat, idem quoque nobis de
 symbolo credendum esse. Euangelistas autem noluisse, quin aliquis eorum scriptis ad-
 dere posset: sed ipsorum fuisse sententiam, ut talis inhibendi facultas vasis posterioribus de-
 ferretur: necnon secundum concilium, ipsorum euangelistarum vestigia sequutum, ne
 quaquam interdiceret voluisse: Hæc (pace vestra dixerim) in pagina sacrâ non extant: Imo
 Paulus ad Galathas inquit: Si quis vobis euangelizauerit præter id quod accepistis, ana-
 thema sit. Et Iohannes in Apocal. Siquis apposuerit ad hoc, apponet deus super illum
 plagas scriptas in libro isto. Et si quis diminuerit de verbis libri prophetiæ hæc, aufe-
 ret deus partem eius de libro vitæ. Omnes ergo doctores sancti potuerant interdiceret,
 ne cui liceret accessionem ad eorum scripta facere: posteriores tamen scripturam sanctâ
 clariorem necessario reddidere. Nam quoniam Arius profitebatur dei filium creaturam,
 alteriusque substantiæ a patris substantiæ esse, scilicet his verbis seruatoris innitens,
 Pater maior me est: ideo doctores hac adducti necessitate, quam ratione patre filius
 minor esset, declarauerunt: ut in posterum accideret poterit. Sanctum enim spiritum, deum
 ac dominum & viuificantem profiteamur, & qui cum patre & filio simul adoratur & con-
 glorificatur: ipsum tamen cœli & terræ factorem esse neutiquam in symbolo celebra-
 mus. Ergo si noua hæresi quaereretur, cur sanctus spiritus, instar patris & filii, factor
 cœli

Iul. card.

Andr.

Galat. i. b
 Apoca. 22. d

Iohan. 14. d